

Utbildningsinspektion i Möllevångsskolan, grundskola F-5

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kunskapsbedömningen och betygssättningen, kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och övriga författningar. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i stadsdel Södra Innerstaden, Möllevångens rektorsområde

Skolverket sände den 1 november 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Möllevångsskolan har bestått av undervisningsrådet Agneta Ericsson och experten Jan Olsson. Besök i Möllevångsskolan genomfördes den 1, 2 och 4 mars 2005.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Stadsdel Södra Innerstaden, Möllevångens rektorsområde, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Stadsdel Södra Innerstaden, Möllevångens rektorsområde, genomfördes formella intervjuer med rektorn, biträdande rektorer, elever, lärare, förskollärare, fritidspedagoger, elevvårdspersonal, specialpedagog samt föräldrar. Lektioner i svenska, matematik och samhällsorientering besöktes och informella samtal hölls med elever och personal i klassrum, matsal och under raster.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Stadsdel Södra Innerstaden, Möllevångens rektorsområde	Antal barn/elever
Förskoleverksamhet	327
Skolbarnsomsorg	148
Förskoleklass	42
Grundskola	262

Möllevångens rektorsområde omfattar Möllevångsskolan samt Möllevångens, Christoffers, Drakens, Södra Sommarstadens och Änggårdens förskolor. I området finns också Familjens hus, en öppen förskola som också har allmän förskoleverksamhet. Området är centralt beläget i Malmö. Inspektionsbesök genomfördes i Möllevångsskolan och Möllevångens förskola. Förskolan behandlas i stadsdelsrapporten för Södra Innerstaden.

Möllevångsskolan är, i sin nuvarande utformning, ny. Skolan invigdes i januari 2005 och har ambitionen att bli en "skola mitt i byn" där föräldrar, boende i området och föreningslivet har sitt givna utrymme. Skolan har successivt för-

ändrats från starten höstterminen 1999 med 42 förskoleklass elever i en provisorisk paviljong till att i januari 2005 ha flyttat in i nya byggnader som läsåret 2004/05 rymmer verksamhet för 280 elever i förskoleklass till årskurs 5. Genom att två klasser i vardera årskurserna 7 och 8 läsåret 2005/2006 flyttas över från Sofielundsskolan kommer verksamheten då att omfatta förskoleklass till årskurs 8. Fullt utbyggd kommer skolan läsåret 2006/2007 att omfatta cirka 480 elever i förskoleklass till årskurs 9. I skolan finns också fritidshem för eleverna.

80 procent av skolans elever har utländsk bakgrund och de representerar 43 olika länder. Den arabiska språkgruppen är störst på skolan (60 elever) följd av den svenska (58 elever). Många elever kommer från splittrade hem och har traumatiska upplevelser bakom sig.

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i fyra arbetslag, två i Solspåret och två i Månsparat. Arbetslagen omfattar årskurs F–2 respektive 3–5. I verksamheten arbetar 9 förskollärare, 7 fritidspedagoger, 4 barnskötare, 15 lärare och 1 specialpedagog.

Skolan deltar i försöksverksamheten med utbildning utan timplan i grundskolan.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Möllevångsskolans viktigaste mål, enligt lokalt utarbetade dokument är, att ”barnen skall känna sig trygga och trivas i skolan samt att de utvecklar en empatisk förmåga”.

Resultaten från de nationella ämnesproven för årskurs 5 som för första gången genomfördes våren 2005 visade att mellan 65 och 80 procent av eleverna helt har uppnått målen i svenska, matematik och engelska.

Tabell 1 Resultat på nationella ämnesprov för årskurs 5

	Andel som nått målen (i procent)
Svenska	72
Engelska	80
Matematik	65

Eftersom proven nyligen genomförts har inte inspektörerna kunnat ta del av någon eventuell resultatanalys från skolan. I Skolans kvalitetsredovisning för 2004 anges att elevernas språkutveckling förbättrats, vilket har bedömts utifrån LUS (läsutvecklingsschema) och Skolverkets material ”Språket lyfter”. Skolan kunde, vid inspektionstillfället, inte presentera någon samlad bild av elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen och inspektörerna kan konstatera att skolan än så länge i detta avseende saknar en systematisk uppföljning.

Skolan lyfter i dokument och diskussioner fram arbetet för att skapa ett bra klimat i skolan. Trots dessa insatser bedömer inspektörerna att det finns mindre positiva inslag i skolmiljön. Den bild inspektörerna får av klimatet är att det stundtals är stökigt och att en del elever uppträder störande. Det uppstår lätt

konflikter i matsalen och på rasterna. Detta intryck bekräftas i de olika intervjuer som genomförs. Klimatet är tufft anser föräldrarna, det pågår slagsmål, handgemäng och kränkande språkbruk. Uppfattningen är att detta är ett större problem än mobbningen som, enligt dem, endast förekommer i liten omfattning.

Inspektörerna möter positiva, öppna och frimodiga elever som till övervägande delen är positiva till sin skola. Vid intervjuerna framkommer två bilder, en bild av elever som trivs och gärna går till skolan, men också en bild av ett ganska hårt klimat. Eleverna uppger att de trivs med den fina, nya skolbyggnaden och det större utbudet av kompisar. De anser dock att det finns kompisar som mobbas och de uttalar också en rädsla för att råka illa ut på rasterna. Eleverna uttrycker också en rädsla och oro inför höstens förändringar då många äldre elever kommer att börja i skolan. Lärarna är inte konsekventa och de är inte alltid goda föredömen, enligt eleverna.

Skolan arbetar enligt VAKT-programmet (beskrivs närmare under område 2). I många avseenden pekar den uppföljning som gjorts på ett förbättrat resultat av skolans värdegrundsarbete, bland annat har mobbningen i skolan minskat med 40 procent mellan åren 2003 och 2004. Fortfarande anger dock 11 procent av eleverna att de blivit mobbade. Lärarna upplever inte att det är så besvärligt i klassrummen, problemen finns på rasterna och därför är många vuxna ute bland eleverna.

Sammanfattningsvis har en stor andel av eleverna inte nått målen för årskurs 5 i svenska, engelska och matematik. En noggrann analys av resultaten bör därför göras som en utgångspunkt för att bättre anpassa verksamheten efter elevernas behov och förutsättningar. Det saknas i nuläget en samlad bild av elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen. Trots den förbättring av klimatet som skett i skolan i form av minskad mobbning, finns det fortfarande indikatorer på ett klimat som får många elever att känna sig utsatta.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

Skolan har en arbetsplan för emotionell utveckling, benämnd "Värdegrund för Möllevångsskolan". Här beskrivs hur skolan avser att arbeta med olika värdegrundsfrågor, självkännedom, lika-olika, samarbete och konflikthantering. Planen konkretiserar också hur olika aktiviteter skall genomföras. Detta arbete sker huvudsakligen under de så kallade EQ-passen som leds av fritidspedagogerna i skolan.

Skolan arbetar också med VAKT (Vuxet Ansvarstagande Känns Tryggt) som sedan 2001 är ett stadsdelsgemensamt handlingsprogram för att minska mobbningen och skapa ett bättre klimat i skolorna. Programmet fokuserar på det förhållningssätt som skall genomsyra verksamheten och i programmet ingår också en sanktionsstege som anger hur skolan skall agera när eleverna bryter mot reglerna. Sanktionerna går från steg 1 "tillsägelse" till steg 7 "elevvårdskonferens". VAKT/sanktionsstegen tillämpas inte fullt ut och inte av alla i skolan, vilket bekräftas av föräldrar och elever som inte alltid ser några tydliga konsekvenser i skolans agerande. Enligt de intervjuade grupperna brister det i helhetssynen i skolan och det är svårt att avläsa något tydligt resultat av arbetet mot kränkande behandling. Det finns en nyckelgrupp i skolans arbete mot

kränkande behandling som består av två lärare, en fritidspedagog och en förskollärare. Gruppen träffas tre gånger per termin för att diskutera frågor kring klimatet på skolan tillsammans med rektorn och föräldrarepresentanter.

Ett inslag i skolans arbete mot kränkande behandling är att den enskilde eleven kommer överens med skolan om att lova följa skolans regler. Eleven får därefter en tröja där reglerna finns tryckta. Elever och lärare är positiva till detta inslag som de hoppas skall leda till en förbättrad arbetsmiljö för eleverna. Som en form av nystart för den ”nya” skolan finns planer på att i början av höstterminen 2005 också ha ett tema kring skolans regler.

Skolorna i stadsdelen har en gemensam handlingsplan mot kränkande behandling som på ett tydligt sätt ger direktiv för hur skolan skall agera i olika situationer. Handlingsplanen innefattar även arbetet med VAKT och det finns också en tydlig handlingsplan för att ta emot nya elever. Skolan har alltså många och omfattande planer för sitt värdegrundsarbete, men det framgår inte tydligt att planerna är förankrade och präglar arbetssättet hos all personal. En del av de intervjuade eleverna uttrycker att de vuxna inte bryr sig, någon lärare uttrycker att det saknas djupgående värdegrundsdiskussioner och några föräldrar uttrycker att skolan inte alltid tar kränkningar på allvar.

Elevernas möjlighet att vara delaktiga och utveckla förmåga att påverka sin undervisning och sitt lärande kommer främst till uttryck i temaarbetet då eleverna till viss del kan påverka innehåll och arbetssätt. I övrigt består elevernas möjlighet att påverka sin undervisning av att de ibland får välja mellan de olika arbetsuppgifter som läraren har bestämt och ibland får de fritt välja en bok att läsa. De har dagböcker där de skriver in vad de gjort. Eleverna kan på ett bra sätt formulera sina tankar om att lära sig, att kunna. De har också god kännedom om de lokalt bearbetade målen för varje årskurs som finns uppsatta i alla klassrum. Att utarbeta gemensamma strategier så att inte graden av inflytande blir beroende av den enskilde lärarens ambitioner är ett förbättringsområde i skolan och lärarna uttalar en tydlig vilja att diskutera frågan inför hösten.

Det finns två elevråd i skolan, alla klasser har klassråd och eleverna har varit delaktiga i utformningen av den nya skolgården.

Det finns en stark vilja från skolans ledning och personal att involvera föräldrarna i skolans arbete. Skolan har en lokal styrelse med föräldramajoritet och i det stora byggprojektet har både personal, föräldrar och elever varit delaktiga. I samarbete med bibliotekarien har föräldrarna i skolan planer på att starta en tidning ”Möllevångsskolans nyheter” och skolans ”språkstödjare” vill arbeta med att involvera föräldrarna genom att bland annat ordna studiecirkel. Skolan kan dock ibland uppleva svårigheter med att föräldrarna inte kommer till de aktiviteter man arrangerar och att det är svårt att få igång ett reellt engagemang. Faktorer som försvårar kan bland annat vara språkproblem eller kulturella mönster. De intervjuade föräldrarna upplever å sin sida att informationen från skolan skulle kunna förbättras och att veckobreven som fanns tidigare fyllde en viktig funktion.

Skolsköterska finns i skolan 50 procent. Hon är engagerad i det förebyggande hälsoarbetet i skolan, ingår i elevvårdsteamet och har dessutom en kurativ

”samtalsroll”. För att möta det ökande behovet av resurser nästa läsår, då antalet elever stiger, kommer tjänsten att utökas till 80 procent.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan bör fortsätta att förstärka arbetet för att skapa en god arbetsmiljö för eleverna i skolan. Framförallt är det klimatet utanför klassrummen som inte är tillfredsställande. Ett led i detta arbete är att förankra och tillse att de dokument och planer som finns i skolan också präglar arbetssättet hos all personal. Att utarbeta gemensamma strategier för att utveckla elevernas möjligheter till inflytande är ett av skolans förbättringsområden. Eleverna har god kännedom om de lokalt bearbetade målen för undervisningen och de kan på ett bra sätt formulera sina tankar på att lära sig, att kunna. Skolans ambitioner att göra föräldrarna delaktiga i skolans arbete är föredömliga, men informationen ut till alla föräldrar kan förbättras.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Verksamheten i Möllevångsskolan har successivt utvidgats sedan starten 1999 som en skola med två förskoleklasser. Organisationen är inte färdig och inspektörerna upplever en viss osäkerhet och bristande samsyn i frågor som rör skolans framtida arbetssätt. Skolan ingår i försöket att arbeta utan timplan, men har hittills inte gjort några avsteg ifrån den nationella timplanen. Bilden av en osäker struktur som präglas av många viljor som ibland drar åt olika håll bekräftas i intervjuerna med lärare och föräldrar. (Se också avsnitt 4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete)

Skolans lokala arbetsplan är, enligt ledningen, inte helt aktuell och en ny, mera fullständig, skall utarbetas under vårterminen 2005. Skolans ”lokala kursplan” innehåller inga bearbetningar av de nationella kursplanemålen utan anger på ett övergripande sätt hur skolan avser att arbeta för att nå de nationella målen för årskurs 5 och 9. Under höstterminen 2005 kommer skolan att arbeta fram en ny lokal arbetsplan och då göra lokala bearbetningar av målen i kursplanerna. Någon systematisk uppföljning för att säkerställa att eleverna får den garanterade undervisningstiden under hela sin grundskoletid finns ej idag. Inspektörerna utgår ifrån att detta kommer att ske i samband med att skolan nu kommer att undervisa eleverna från årskurs 1 till årskurs 9.

Arbetslagen som består av förskollärare, fritidspedagoger och lärare har som främsta uppgift att samarbeta kring teman och raster. Arbetslagen är inte fasta utan inom respektive spår binds arbetslagen ihop av att en lärare följer med från årskurs 2 till nästa arbetslag, 3–5. Detta innebär att arbetslagen varje läsår ändrar sammansättning och lärarna uttrycker att det är svårt att bygga en stabil grund på detta sätt. Inom arbetslagen, som av personalen ses som skolans styrka, ser de varandra som resurser, bygger upp en vi-känsla och kompletterar varandra med sina olika kompetenser. Inför hösten är tankarna att lärarna i årskurs 6–9 skall utgöra ett arbetslag. Inspektörerna bedömer att skolans organisation i form av arbetslag skapar goda förutsättningar för det pedagogiska arbetet. Skolan bör dock överväga om lärandet och verksamheten i tillräcklig grad inriktas mot kunskapsmålen i läroplan och kursplaner.

En tydlig viljeinriktning som är gemensam för skolan är att arbeta i ämnesövergripande teman. Temaarbetet betraktas som skolans bas och har hämtat sin inspiration från Bifrostpedagogiken. Idag samarbetar lärare och fritidspedago-

ger i detta arbete vid två tillfällen om 80 minuter varje vecka. Vid skolans start valde man temat ”Framtiden” då eleverna fick välja mellan fyra olika inriktningar.

En annan av skolans satsningar är på elevernas språkutveckling. Bland annat har skolan en medveten satsning på att eleverna skall läsa skönlitteratur och undervisningen i svenska sker helt utifrån skönlitterära böcker. Skolans bibliotek har fått en central placering i lokalerna i syfte att det skall utgöra en kärna i verksamheten. Att eleverna har så skiftande bakgrund och modersmål ses som en tillgång i undervisningen men påverkar också språknivån i klassrummen. Många av eleverna behöver ett enklare språk och stort talutrymme och några lärare uttrycker oro för att undervisningen i svenska därför blir på en alltför elementär nivå. Eleverna språkutveckling avläses mot LUS (läsutvecklings-schema) och resultatet avgör olika former av insatser. I svenska finns fyra olika läsgrupper (nivågrupperade) och lärarnas ambition är att kunna göra kraftfulla insatser för de elever i årskurs tre som riskerar att inte nå målen.

24 elever i årskurserna 3–5 undervisas i svenska som andraspråk vid två till fem tillfällen per vecka utifrån behov och schemamöjligheter. Läraren i svenska som andraspråk arbetar också med vissa grupper av elever under tematiden. Skolans ledning har en uttalad ambition att alla lärare skall undervisa utifrån ”svenska som andraspråkstänkande” och detta är ett prioriterat område för kompetensutvecklingsinsatser. Inspektörerna vill betona att svenska som andraspråk är ett ämne med en egen kursplan och egna mål. Grundtanken är att en del elever som har ett annat modersmål kan nå bättre resultat genom att undervisas i svenska med den metodik och det innehåll som gäller när man lär sig ett nytt språk. Undervisning i svenska som andraspråk skall anordnas för alla elever som har detta behov. Möllevångsskolan måste säkerställa att denna möjlighet inte begränsas av tillgänglig lärarkompetens eller schemamöjligheter.

Under lektionsbesöken ser inspektörerna många exempel på mycket bra lektioner där läraren har en dialog med eleverna, bygger på deras erfarenheter och låter dem prova olika arbetsformer. Det pågår lektioner där eleverna är delaktiga i både planering och utvärdering av undervisningen. I några klasser undervisas eleverna av tvåspråkiga lärare som på ett mycket bra sätt arbetar parallellt med de båda språken. Besök görs emellertid också i klasser där arbetet tycks oorganiserat och elevernas agerande osäkert och inte uppgiftsorienterat. Inspektörerna närvarar också vid lektioner där det mesta av tiden går åt för att skapa ordning i rummet, där många av eleverna pockar på uppmärksamhet och en del behöver ett omfattande stöd i sin inlärnin g vilket inte klassläraren har möjlighet att tillgodose.

Alla elever i skolan som är berättigade till modersmålsundervisning får också erbjudande om detta. Under detta läsår har 196 av skolans elever undervisats i sitt modersmål. I intervjuerna framkommer att föräldrar och elever ibland upplever att det är svårt att acceptera erbjudandet eftersom undervisningen sker på eftermiddagarna, ibland på en annan, avlägsen skola. I skolan finns en heltidsanställd lärare för den stora grupp elever som har arabiska som modersmål. Alla elever som skolan bedömt behöva studiehandledning på modersmålet har också fått detta (53 elever under detta läsår), men de intervjuade lärarna uttrycker att omfattningen är otillräcklig.

Det finns en tydligt utarbetad plan för skolans arbete med elevvården. Här finns riktlinjer för att identifiera behov av stödinsatser, utformning av individuella utvecklingsplaner för alla elever inklusive språkutvecklingsplan med beskrivning av läsutvecklingen enligt LUS. Enligt uppgift från rektorn finns det 19 elever som har behov av särskilt stöd och 15 av dessa har åtgärdsprogram. Alla elever har individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram upprättas allt oftare enligt lärarna. Inspektörerna bedömer att åtgärdsprogrammen behöver utvecklas för att mer betona det ansvar skolan har för att genomföra och följa upp insatser. Det är också viktigt att det upprättas åtgärdsprogram för samtliga elever som riskerar att inte nå målen och därför är i behov av någon form av stödinsats. Enligt lärarna handlar elevkonferenserna huvudsakligen om elevernas "hälsa och välbefinnande" och sällan om eventuell inlärningsproblematik. Intervjuade föräldrar och lärare uttrycker att skolan sällan diskuterar bedömning av elevernas kunskaper och inspektörerna kan, som ovan nämnts, konstatera att skolan ännu saknar systematisk uppföljning av elevernas kunskaper/färdigheter i förhållande till målen i kursplanerna.

Skolan arbetar idag för att eleverna skall få stöd inom klassens ram så långt det är möjligt. Lärarna har dock inte möjlighet att individualisera undervisningen så mycket som eleverna skulle behöva och det saknas lärare med specialkompetens för att ge vissa elever ett adekvat stöd i undervisningssituationen, i synnerhet gäller detta stöd i läs- och skrivinläringen. Detta stöd ges idag huvudsakligen av skolans fritidspedagoger som inte har utbildning för uppdraget. Vissa dagar i veckan finns lärarna tillgängliga för läxhjälp på eftermiddagarna. De elever som har plats i fritidshemmet kan dock inte använda sig av denna möjlighet eftersom tidpunkten sammanfaller med att mellanmålet serveras. Elevernas önskemål är att läxhjälp organiserades så att alla elever som önskar skulle kunna ta del av denna form av stöd.

Skolans specialpedagog arbetar huvudsakligen med handledning av personalen och att stödja enskilda elever i deras sociala relationer. I elevärenden där de egna resurserna inte räcker till har skolan tillgång till stadsdelens resursteam och det finns ett MST-team ("multi-system terapi") för de elever som behöver stöd genom familjearbete.

Det finns fyra fritidshemsavdelningar i skolan. Grupperna består av många barn, de två avdelningarna för eleverna i F-2 har 35 respektive 40 barn inskrivna och de två avdelningarna i 3-5 har 29 respektive 32 inskrivna barn. I varje grupp arbetar två eller tre fritidspedagoger (tre i de två största grupperna).

Fritidshemmet har en föredömligt utarbetad arbetsplan som tydliggör fritidshemmets roll och pedagogiska verksamhet. Verksamheten har en återkommande struktur för veckans aktiviteter och en kontinuerlig föreningssamverkan. Exempelvis har en schackklubb och en idrottsförening aktiviteter 1 gång per vecka för eleverna.

Personalen arbetar i skolan på förmiddagarna och i fritidshemmet på eftermiddagarna. Fokus i de pedagogiska diskussionerna vid planering och utvärdering hamnar på arbetet i skolan. Fritidspedagogerna arbetar mycket med att stärka elevernas förmåga till empati och har också olika former av värderingsövningar i klasserna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att den pedagogiska verksamheten och undervisningen är av god kvalitet. Det finns ett starkt, positivt engagemang och en vilja till att ytterligare förbättra verksamheten bland skolans personal. Skolan präglas samtidigt av en osäkerhet och avsaknad av en långsiktig gemensam inriktning, det finns många viljor som ibland drar åt olika håll. Osäkerheten förstärks ytterligare av att roll- och ansvarsfördelningen inom arbetslagen är otydlig och olika yrkesgruppers uppdrag bör förtydligas. Likaså bör skolan överväga om lärandet och verksamheten i tillräcklig grad inriktas mot kunskapsmålen i läroplan och kursplaner. Skolans bör prioritera arbetet med att ta fram en ny, fullständig arbetsplan och skolan saknar idag en systematisk uppföljning av elevernas kunskaper/färdigheter i förhållande till målen i kursplanerna. För alla elever som riskerar att inte nå målen skall åtgärdsprogram upprättas och adekvata stödinsatser sättas in. Undervisning i svenska som andraspråk skall anordnas för alla elever som är i behov av den och organiseras enligt gällande kursplan och i den utsträckning som krävs för att eleverna skall ges förutsättningar att nå målen. Fritidshemmets verksamhet håller hög kvalitet och deras arbetsplan är ett mycket gott exempel på hur en sådan kan utformas.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Rektorn för Möllevångens skolområde har det övergripande ansvaret för skolan och de fem förskolorna i området. Ledningsgruppen i området består idag av rektorn och fyra biträdande rektorer. En av de biträdande rektorerna arbetar i skolan och de övriga tre har ansvar för områdets förskolor. De biträdande rektorerna är arbetsledare för mellan 20 och 30 anställda. Inför den organisatoriska förändringen, då skolan utökas med undervisning för elever i årskurs 7 till 9, kommer ytterligare en biträdande rektor att anställas med inriktning mot dessa årskurser.

Rektorn är utbildad fritidspedagog och har mångårig erfarenhet av arbete i stadsdelens barnomsorg. Skolans biträdande rektor är också utbildad fritidspedagog med erfarenhet från ledarskap inom förskoleverksamheten. Rektorn har det övergripande ansvaret för verksamheten och speciellt ansvar för biblioteket, undervisningen i svenska som andraspråk och modersmål samt administrationen. Biträdande rektorn är arbetsledare för personalen i F-5.

Skolan har en skolstyrelse med föräldramajoritet. I styrelsen, som har möten en gång varje månad, finns sju föräldrarepresentanter.

Inspektörerna bedömer att skolan har en otydlig pedagogisk ledning och saknar ett långsiktigt utvecklingsperspektiv med inriktning mot de nationella målen och då, i synnerhet, mot kunskapsmålen. De pedagogiska diskussionerna kring läroplan och kursplaner har svårt att få utrymme och tid för fördjupning och förankring saknas. Enligt de intervjuade personalgrupperna saknas ledningens stöd i de pedagogiska diskussionerna, i frågor kring metodutveckling och inriktning. De tar mycket eget ansvar, men det finns också en osäkerhet som innebär att skolans arbetssätt delvis präglas av experimenterande.

Skolan har nu, under våren 2005, bildat en utvecklingsgrupp som skall arbeta med att få igång skolans utvecklingsarbete. I utvecklingsgruppen ingår två lärarrepresentanter, en förskollärare, en fritidspedagog, en barnskötare, specialpedagogen, rektorn och biträdande rektorn. Gruppens syfte är att diskutera, förank-

ra och driva utvecklings- och organisationsfrågor tillsammans med ledningen. Förväntningarna på gruppen är stora, men det är allt för tidigt att tala om något resultat. En av de första frågorna gruppen har diskuterat har varit skolans organisation för att möta elever i behov av särskilt stöd.

Skolans kvalitetsredovisning består av en arbetsplan och verksamhetsberättelse. Den redovisar inga tydliga resultat eller bedömningar av måluppfyllelse och därmed redovisas inte heller några utvecklingsinsatser kopplade till resultaten. Kvalitetsredovisningen bör förbättras för att kunna, som uttrycks i förordningen, utgöra ett led i skolans kontinuerliga arbete med uppföljning och utvärdering av verksamheten.

Skolans handlingsplan för elevvårdsarbetet har inneburit att biträdande rektorn fattat beslut som, enligt författning, skall fattas av rektorn (exempelvis beslut om särskilda stödinsatser). Detta dokument skall omformuleras och rutinerna förändras så att det säkerställs att besluten fattas i enlighet med författning.

Sammanfattningsvis saknar skolan ett långsiktigt perspektiv på undervisningens innehåll, organisation och utveckling. Inspektörerna bedömer att ledningens roll i detta arbete kan utvecklas och ledningen har också ett ansvar för att se till att de pedagogiska diskussionerna kommer till stånd så att verksamheten i större utsträckning inriktas mot de mål som anges i läroplan och kursplaner. Skolans kvalitetsredovisning bör förbättras för att utgöra ett led i uppföljnings- och utvärderingsarbetet. Skolan skall säkerställa att beslut om särskilda stödinsatser sker i enlighet med författning, det vill säga av rektorn.

5. Tillgång till utbildning och omsorg

Elevers val ingår i skolans temaarbete där eleverna erbjuds möjligheter till fördjupning i de olika ämnena.

Skolan kommer inför kommande läsår att erbjuda språkval i spanska, tyska, franska och svenska/engelska.

Skolan erbjuder likvärdig tillgång till utbildning för funktionshindrade elever.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan uppfyller de krav på tillgång till utbildning som ställs enligt författning.

6. Resurser

I skolan finns många engagerade lärare med mycket idéer och utvecklingskraft. Lärarna har huvudsakligen utbildning för den undervisning de skall bedriva, endast i trä- och metallslöjd saknas lärare med behörighet. I varje arbetslag ingår lärare med utbildning i både svenska, samhällsorienterande ämnen, matematik och naturorienterande ämnen. De inslag i skolans undervisning som består av arbete i teman kan innebära att de olika kompetenserna samnyttjas och kommer alla elever till del. Dock vill inspektörerna peka på problematiken i att lärare genomför undervisning som klasslärare utan att ha utbildning för alla de ämnen som ingår i uppdraget. En stor grupp av de anställda har annan pedagogisk utbildning i form av förskolläraryll eller fritidspedagogutbildning. Inspektörerna bedömer att det är av vikt för skolans långsiktiga möjligheter att utföra sitt uppdrag att de kompetenser som skolan förfogar över motsvarar de behov eleverna har.

Skolbyggnaden är estetiskt mycket tilltalande, utrymmena är väl tilltagna och ger goda möjligheter till ett flexibelt arbetssätt. Här finns rymliga klassrum, välutrustade specialsalar, öppna studielokaler (så kallade kunskapstorg), ett funktionellt bibliotek och andra utrymmen som möjliggör olika former av undervisning. Eftersom skolan ännu inte används i full utsträckning är det svårt att avgöra om lokalerna är ändamålsenliga men inspektörerna bedömer, så långt det är möjligt, att lokalerna ger mycket goda förutsättningar för att bedriva undervisning.

Skolans läromedel är av god kvalitet och det pågår ett arbete för att komplettera och bygga upp.

Skolans bibliotek är under utveckling och är tänkt att bli en central punkt i den nybyggda skolan. Idag finns en bibliotekarie som arbetar halvtid i skolan och inför höstterminen 2005 kommer tjänsten att utökas till heltid.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att, med hänsyn till att mycket är under uppbyggnad, skolans förutsättningar i form av materiella resurser är mycket goda. Det finns god tillgång till engagerade vuxna i verksamheten men skolan bör se över tillgången till kompetens så att eleverna ges möjlighet till tillräckligt och adekvat stöd i undervisningen.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten övergripande är av god kvalitet. Andan på skolan är positiv och alla har sett fram emot den nystart som inflyttningen i den nya skolbyggnaden inneburit. Skolans organisation av arbetslagen ses som en styrka liksom personalens engagemang och positiva inställning. Skolans ambitioner att göra skolan till "allas skola och en skola mitt i byn" med ett nära samarbete med föreningslivet och hög grad av föräldradeltagande är mycket goda. Fritidshemmets verksamhet, med bland annat en mycket bra arbetsplan och nära samarbete med områdets föreningar, håller mycket god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

Skolan saknar idag ett gemensamt, långsiktigt perspektiv på undervisningens innehåll, organisation och utveckling. För att skapa detta bör ledningen ge utrymme för pedagogiska diskussioner och prioritera arbetet med att utarbeta en aktuell lokal arbetsplan så att verksamheten i större utsträckning inriktas mot de mål som anges i läroplan och kursplaner. Skolan bör också överväga om lärandet och verksamheten i tillräcklig grad inriktas mot kunskapsmålen i läroplan och kursplaner och olika yrkesgruppers uppdrag bör förtydligas. I skolans kvalitetsarbete kan kvalitetsredovisningens innehåll utvecklas så att den blir ett led i skolans kontinuerliga arbete med uppföljning och utvärdering av verksamheten.

För att förbättra kunskapsresultaten, där den tillgängliga redovisningen huvudsakligen är i form av resultat från de nationella ämnesproven för årskurs 5, bör skolan, tillsammans med en systematisk kunskapsuppföljning i samtliga ämnen, påbörja ett arbete för att bättre anpassa verksamheten efter elevernas behov och förutsättningar. Skolan bör också se över tillgången till lärarkompetens för att kunna erbjuda eleverna tillräckligt och adekvat stöd, detta gäller i synnerhet stöd till eleverna i läs- och skrivinläringen. Skolans resurser för studiehandled-

ning på modersmålet bör ses över så att eleverna får det i den utsträckning som de behöver.

Skolan bör fortsätta och även förstärka arbetet för att skapa en god arbetsmiljö för eleverna i skolan och, som ett led i detta arbete, även tillse att de dokument och planer som finns i skolan präglar arbetssättet hos all personal.

Ett annat förbättringsområde är att utarbeta gemensamma strategier för att utveckla elevernas möjligheter till att, med ökad ålder och mognad, få ett inflytande över sin undervisningssituation som inte är beroende av den enskilde lärarens ambitioner. I arbetet med att ge föräldrarna hög grad av delaktighet är information en viktig förutsättning som kan förbättras.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

Svenska som andraspråk skall anordnas för alla elever som har detta behov, organiseras enligt gällande kursplan och i en omfattning så att eleverna ges förutsättningar att nå målen.

Skolan skall säkerställa att beslut om särskilda stödinsatser sker, i enlighet med författning, av rektorn.

För alla elever som riskerar att inte nå målen skall åtgärdsprogram upprättas och adekvata stödinsatser göras.

Datum	Ort
2006-01-20	Lund

Agneta Ericsson

Jan Olsson